

DICȚIONAR ȘI TERMINOLOGIE ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂȚĂII ÎN ROMÂNIA

Accident de muncă:

Accident de muncă - vătămarea violenta a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice, invaliditate ori deces;

Accident care produce incapacitate temporară de muncă (ITM):

Accident care produce incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice consecutive, confirmată prin certificat medical;

Accident care produce invaliditate (INV):

Accident care produce invaliditate confirmată prin decizie de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept;

Accident mortal (D):

Accident în urma căruia se produce decesul accidentatului, confirmat imediat sau după un interval de timp, în baza unui act medico-legal;

Accident colectiv:

accidentul în care au fost accidentate cel puțin 3 persoane, în același timp și din aceleași cauze, în cadrul aceluiași eveniment;

Accident de muncă de circulație:

Accident survenit în timpul circulației pe drumurile publice sau generat de traficul rutier, dacă persoana vătămată se afla în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu;

Accident de muncă de traseu:

Accident survenit în timpul și pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la domiciliu și invers și care a antrenat vătămarea sau decesul, accident survenit pe perioada pauzei reglementare de masă în locuri organizate de angajator, pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde ia masa și invers, și care a antrenat vătămarea sau decesul, accident survenit pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde își încasează salariul și invers și care a antrenat vătămarea sau decesul, sau accidentul în afară muncii - accident care nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 5 lit. g) și la art. 30 din lege;

Accident ușor

Eveniment care are drept consecință leziuni superficiale care necesita numai acordarea primelor îngrijiri medicale și a antrenat incapacitate de muncă cu o durată mai mică de 3 zile;

Accident major:

Accident de muncă, de regulă accident nuclear, incendiu sau explozie, care determină creșterea bruscă și masivă a morbidității și mortalității colectivității umane situate în proxima vecinătate a locului accidentului și/sau poluarea severă a mediului înconjurător.

Acomodare în muncă:

Adaptare a unor funcții ale organismului în concordanță cu schimbările produse în procesul de muncă.

Activitate care implică agenți chimici:

Orice proces de muncă în care sunt utilizați sau se intenționează utilizarea agenților chimici, inclusiv producerea, manipularea, depozitarea, transportul, comercializarea și tratarea lor sau din care rezultă agenți chimici.

Activitate periculoasă:

Activitate în cadrul căreia se poate declanșa un accident de muncă sau o boală profesională, prin specificul unora dintre actele implicate sau printr-o realizare defectuoasă a acestora.

Adaptare a locului de muncă:

Organizare și amenajare a locului de muncă în funcție de cerințele ergonomice, îndeosebi de igienă a muncii, de psihologie a muncii și tehnice, corespunzător condițiilor fizice și psihice ale executantului.

Adaptare în muncă:

Totalitatea modificărilor morfo – funcționale ale organismului uman prin care se realizează concordanța între capacitatea de muncă a omului și cerințele muncii.

Agent biologic:

Microorganisme, inclusiv microorganismele modificate genetic, culturile celulare și endoparaziții umani, care sunt susceptibile să provoace infecție, alergii sau intoxicație.

Agent cancerigen (carcinogen):

O substanță, un preparat sau un procedeu, inclusiv substanța sau preparatul degajat în urma unui procedeu, care, prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată, poate produce apariția cancerului ori poate crește frecvența apariției acestuia.

Agent chimic:

Orice element sau compus chimic, singur sau în amestec, în stare naturală sau fabricat, utilizat sau eliberat, inclusiv ca deșeu, din orice activitate, indiferent dacă este sau nu produs intenționat și este sau nu plasat pe piață.

Agent chimic periculos:

Orice agent chimic care îndeplinește criteriile de clasificare a substanțelor periculoase în concordanță cu criteriile din actele normative în vigoare, altele decât substanțele care îndeplinesc numai criteriile de clasificare ca periculoase pentru mediu, orice agent chimic care îndeplinește criteriile de clasificare ca preparat periculos conform actelor normative în vigoare, altele decât acele preparate care îndeplinesc numai criteriile de clasificare ca periculoase pentru mediu, orice agent chimic care, chiar dacă nu îndeplinește criteriile de clasificare de mai sus, datorită proprietăților fizico-chimice, chimice sau toxicologice și a modului în care este utilizat sau prezent la locul de muncă poate să prezinte risc pentru securitatea și sănătatea angajaților.

Agent mutagen:

O substanță sau un preparat care, prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată, poate cauza anomalii genetice ereditare ori poate crește frecvența apariției acestora.

Agent nociv:

Orice factor chimic, fizic sau biologic, prezent în procesul de muncă și care poate constitui un pericol pentru sănătatea angajaților (Sin.: Agent periculos, Noxă).

Alimentație de protecție:

Alimentație suplimentară acordată gratuit anumitor categorii de angajați care lucrează în condiții precizate de efort sau de mediu, pentru a completa măsurile de creștere a rezistenței nespecifice a organismului, cu condiția ca noxele de la locul de muncă să nu depășească limitele maxime admise. Dacă noxele depășesc aceste limite, alimentația respectivă nu poate ajuta la prevenirea unor îmbolnăviri.

Alți participanți la procesul de muncă:

Persoane aflate în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului, în perioada de verificare prealabilă a aptitudinilor profesionale în vederea angajării, persoane care prestează activități în folosul comunității sau activități în regim de voluntariat, precum și șomeri pe durata participării la o formă de pregătire profesională și persoane care nu au contract individual de muncă încheiat în forma scrisă și pentru care se poate face dovada prevederilor contractuale și a prestațiilor efectuate prin orice alt mijloc de probă;

Amenajare a locului de muncă:

Structurare spațială a locului de muncă după criteriile ergonomice și de securitate a muncii, prin care se realizează eliminarea sau reducerea posibilității de contact periculos al angajatului cu echipamentele tehnice, materiile prime și materialele, adaptarea utilajului la datele antropometrice ale executantului, asigurarea unei poziții corecte de muncă etc., precum și atenuarea sau eliminarea riscurilor din mediul fizic de muncă.

Angajator:

Angajator - persoana fizică sau juridică ce se află în raporturi de muncă ori de serviciu cu lucrătorul respectiv și care are responsabilitatea întreprinderii și/sau unității;

Antreprenor(constructor, contractant, ofertant) :

Orice persoană fizică sau juridică competentă care execută lucrări de construcții-montaj, în baza unui proiect, la comanda beneficiarului;

Atmosferă explozivă:

Amestec de aer în condiții atmosferice și substanțe inflamabile sub formă de gaze, vapori, ceață sau pulbere în care, după aprindere, flacăra se extinde la întregul amestec.

Atmosferă potențial explozivă:

Prin atmosferă potențial explozivă se înțelege o atmosferă care poate deveni explozivă în urma condițiilor locale și operaționale.

Audit în domeniul securității și sănătății în muncă:

Proces sistematic de obținere a aprecierilor despre acțiuni și evenimente de natura securității și sănătății în muncă, pentru a stabili gradul de conformitate a aprecierilor cu criteriile prestabilite, precum și de comunicare a rezultatelor către cei interesați.

Autoritate competentă:

Organ de specialitate al administrației publice centrale și locale sau organismul, respectiv reprezentantul acestuia, abilitat ca, în exercițiul autorității de stat, să ia măsuri obligatorii și să adopte reglementări în domeniul său de competență.

Beneficiar (investitor):

Orice persoană fizică sau juridică pentru care se execută lucrarea și care asigură fondurile necesare realizării acesteia;

Bioxid de siliciu (SiO₂) liber cristalin (pulbere totală):

Se determină fizico-chimic din pulberea reținută pe filtru de esteri de celuloză, în urma aspirării unui volum de aer la nivelul respirator al angajatului. Pentru pulberea respirabilă, determinarea se face pe filtru, cu ajutorul unui dispozitiv numit ciclon;

Boală profesională:

Boala – afecțiunea care se produce ca urmare a exercitării unei meserii sau profesii, cauzată de agenți nocivi fizici, chimici ori biologici caracteristici locului de muncă, precum și de suprasolicitarea diferitelor organe sau sisteme ale organismului, în procesul de muncă;

Boală legată de profesiune:

Boala cu determinare multifactorială, la care unii factori determinanți sunt de natură profesională.

Calitate de protecție (din punctul de vedere a securității și sănătății în muncă):

Proprietate a unui element de sistem de a nu genera factori de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională.

Cauze ale accidentelor de muncă și bolilor profesionale:

Factori (însușiri, stări, procese, fenomene, comportamente), proprii elementelor componente ale sistemului de muncă, ce au provocat accidentul sau boala profesională și care, înainte de producerea acestor evenimente, erau prezenți în sistem ca riscuri.

Cercetare a bolilor profesionale:

Procedura efectuată în mod sistematic, cu scopul de a stabili caracterul de profesionalitate a bolii semnalate;

Câmpuri electromagnetice:

Câmpuri magnetice statice și câmpuri electrice, magnetice și electromagnetice care variază în timp cu frecvențe până la 300 GHz;

Cerințe de securitate și sănătate în muncă:

Condiții impuse elementelor sistemului de muncă (executant - sarcină de muncă - mijloc de producție - mediu de muncă), stabilite prin legi, norme, normative, standarde, documentații tehnice și instrucțiuni, în vederea prevenirii accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

Comitet de securitate și sănătate în muncă:

Organul paritar constituit la nivelul angajatorului, în vederea participării și consultării periodice în domeniul securității și sănătății în muncă, în conformitate cu art. 18 alin. (1)-(3) din lege;

Coordonator în materie de securitate și sănătate pe durata elaborării proiectului - lucrării:

Orice persoana fizică sau juridică competentă, desemnată de către beneficiar și/sau de către managerul de proiect pe durata elaborării proiectului, având atribuțiile prevăzute la art. 54 din HG 300/2006;

Coordonator în materie de securitate și sănătate pe durata realizării lucrării:

Orice persoană fizică sau juridică desemnată de către beneficiarul lucrării și/sau de către managerul de proiect pe durata realizării lucrării, având atribuțiile prevăzute la art. 58 din HG 300/2006;

Comunicare:

Procedura prin care angajatorul comunică producerea unui eveniment, de îndată, autorităților prevăzute la art. 27 alin. (1) din lege;

Comunicare verbală:

Mesajul verbal predeterminat, comunicat prin voce umană sau artificială;

Condiții de muncă:

Totalitate a condițiilor în care se desfășoară procesul de muncă: tehnice (procedeele tehnice folosite în cadrul procesului, precum și caracteristicile tehnice ale mijloacelor de producție), organizatorice (ansamblul măsurilor aplicate de organizare a muncii și a producției) și de mediu (totalitatea caracteristicilor mediului fizic și social în care se desfășoară producția).

Condiții de izolare:

Atunci când nu are contact vizual și comunicare verbală directă cu alți lucrători, în cele mai multe cazuri pentru o perioadă de timp mai mare de o oră, și când nu este posibil să i se acorde ajutor imediat în caz de accident sau când se află într-o situație critică.

Cost al accidentelor de muncă și al îmbolnăvirilor profesionale:

Expresie valorică a consecințelor accidentelor de muncă și bolilor profesionale, indicator economic ce reflectă toate efectele cuantificabile ale accidentelor de muncă.

Culoare de securitate:

Culoare căreia i se atribuie o semnificație specifică, prestabilită, în cadrul semnalizării de securitate, pentru a transmite mesaje de interdicție, de avertizare, de obligare, de salvare sau de prim ajutor.

Cultură celulară:

Rezultatul creșterii in vitro a celulelor izolate din organisme multicelulare.

Declarația prealabilă:

Documentul prin care se informează Inspectoratul Teritorial de Muncă pe raza căruia se află șantierul despre lucrările, societățile și persoanele relevante din șantier;

Diminuarea capacității de muncă:

Reducere, parțială sau totală, a capacității individuale de muncă.

Distanță de protecție:

Distanța dintre părțile active și carcasa de protecție, îngrădirile, balustradele, barele de protecție sau zona de manipulare.

Distanță de securitate:

Distanță minimă admisă între executant și sursa de risc, necesară pentru asigurarea securității acestuia.

Dosarul de intervenții ulterioare:

Este dosarul care trebuie să cuprindă documentația de intervenții ulterioare, cum ar fi planuri și note tehnice, prevederi și informații utile pentru efectuarea intervențiilor ulterioare în condiții de securitate și sănătate.

Doză:

Mărime fundamentală în sistemul roentgenologic de unități de măsură a efectelor biologice produse de radiații, care se exprimă prin numărul de perechi de ioni produși într-o anumită masă de aer de către radiația respectivă. Unitatea de măsură: roentgen, cantitate determinată dintr-o

substanță, dintr-o radiație etc, a cărei valoare depinde de efectul pe care trebuie să-l producă, utilizată la stabilirea concentrațiilor admise de noxe în mediul de muncă.

Echipament individual de protecție:

Orice echipament destinat să fie purtat sau ținut de lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia ori mai multor riscuri care ar putea să îi pună în pericol securitatea și sănătatea la locul de muncă, precum și orice element suplimentar sau accesoriu proiectat în acest scop.

Echipament tehnic:

Mașinile, utilajele, instalațiile, aparatura, dispozitivele, uneltele și alte mijloace asemănătoare utilizate în procesul muncii ca părți componente a mijloacelor de producție.

Evaluare:

Acțiune de determinare a aspectelor cantitative ale unui sistem analizat și rezultatul ei.

Evaluare a riscului de accidentare și îmbolnăvire profesională:

Activitate prin care se identifică factorii de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională și se determină nivelul de risc.

Evidența:

Mijloacele și modalitățile de păstrare a informațiilor referitoare la evenimentele produse.

Eveniment:

Accidentul care a antrenat decesul sau vătămări ale organismului, produs în timpul procesului de muncă ori în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, situația de persoană dată dispărută sau accidentul de traseu ori de circulație, în condițiile în care au fost implicate persoane angajate, incidentul periculos, precum și cazul susceptibil de boală profesională sau legată de profesiune.

Echipament de muncă:

Orice mașină, aparat, unealtă sau instalație folosită în muncă.

Echipament cu ecran de vizualizare:

Ecran de vizualizare grafic sau alfanumeric, indiferent de procedeul de afișare folosit.

Ergonomia

Este știința care studiază interacțiunea dintre oameni, activitatea lor și mediul înconjurător.

Executant:

Lucrătorul care realizează sarcina de muncă.

Factori de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională:

Însușiri, stări, procese, fenomene, comportamente proprii elementelor implicate în procesul de muncă și care pot provoca accidente de muncă sau îmbolnăviri profesionale; cauze potențiale ale accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

Femeie angajată care alăptează:

Orice femeie angajată care alăptează și care își informează angajatorul asupra stării sale.

Femeie angajată gravidă:

Orice femeie angajată gravidă și care își informează angajatorul asupra stării sale.

Femeie angajată lăuză:

Orice femeie angajată care a născut de curând și care își informează angajatorul asupra stării sale.

Fiabilitate:

Calitate a unui produs, serviciu sau sistem de a fi utilizat sau de a funcționa fără defecțiuni un interval de timp determinat, corespunzător scopului pentru care a fost conceput.

Fișă de evaluare a riscurilor:

Document centralizator al tuturor operațiilor de identificare și evaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională prin care se finalizează aplicarea metodei de evaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională pe loc de muncă.

Formare:

Acțiunea de a pregăti, instrui, educa și rezultatul ei.

Fracții de pulberi (sau fibre):

Fracția inhalabilă de pulberi (fibre) care corespunde fracției total inspirabile și reprezintă cantitatea de pulberi (fibre) cu risc pentru sănătate atunci când acestea sunt reținute oriunde în aparatul respirator, fracția respirabilă de pulberi (fibre) reprezintă cantitatea de pulberi (fibre) cu risc pentru sănătate atunci când sunt reținute la nivel alveolar. Fracția respirabilă de pulberi (fibre) cuprinde particule cu diametrul mai mic de 10 mm.

Funcție de protecție:

Funcție realizată de un mijloc de protecție prin care se combate acțiunea unui factor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională asupra organismului uman sau numai se semnalează prezența unui asemenea factor de risc.

Funcție de securitate:

Funcție a unui echipament sau dispozitiv prin care se asigură eliminarea existenței factorilor de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională.

Gest-semnal:

Mișcarea și/sau poziția brațelor și/sau a mâinilor într-o formă codificată, având ca scop ghidarea persoanelor care efectuează manevre ce constituie un risc sau un pericol pentru lucrători.

Grup vulnerabil la risc:

Grup de persoane departajat după criteriile de sex, vârstă, stare fizică și/sau fiziologică și care îndeplinesc condiția specificată pentru persoanele vulnerabile (grupuri vulnerabile la risc pot fi femeile, tinerii, persoanele handicapate).

Incident periculos:

Evenimentul identificabil, cum ar fi explozia, incendiul, avaria, accidentul tehnic, emisiile majore de noxe, rezultat din disfuncționalitatea unei activități sau a unui echipament de muncă sau/și din comportamentul neadecvat al factorului uman care nu a afectat lucrătorii, dar ar fi fost posibil să aibă asemenea urmări și/sau a cauzat ori ar fi fost posibil să producă pagube materiale.

Invaliditate:

Pierdere parțială sau totală a capacității de muncă, confirmată prin decizie de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept.

Invaliditate evidentă:

Pierdere a capacității de muncă datorată unor vătămări evidente cum ar fi un braț smuls din umăr, produse în urma unui eveniment, până la emiterea deciziei de încadrare într-un grad de invaliditate de către organele medicale în drept.

Intoxicație acută profesională:

Stare patologică apărută brusc, ca urmare a expunerii organismului la noxe existente la locul de muncă.

Îndatoriri de serviciu:

Sarcini profesionale stabilite în: contractul individual de muncă, regulamentul intern sau regulamentul de organizare și funcționare, fișa postului, deciziile scrise, dispozițiile scrise ori verbale ale conducătorului direct sau ale șefilor ierarhici ai acestuia.

Instalații tehnico-utilitare:

Prin instalații tehnico-utilitare se înțeleg instalațiile electrice, de ventilație, de iluminat și PSI aferente locurilor de muncă.

Instruirea introductiv-generală:

Scopul instruirii introductiv-generale este de a informa despre activitățile specifice întreprinderii și/sau unității respective, riscurile pentru securitate și sănătate în muncă, precum și, în general, măsurile și activitățile de prevenire și protecție la nivelul întreprinderii și/sau unității.

Instruirea la locul de muncă:

Se face după instruirea introductiv-generală și are ca scop prezentarea riscurilor pentru securitate și sănătate în muncă, precum și măsurile și activitățile de prevenire și protecție la nivelul fiecărui loc de muncă, post de lucru și/sau fiecărei funcții exercitate.

Instruirea periodică:

Se face tuturor lucrătorilor prevăzuți la art. 83 din HG 1425/2006 și are drept scop reîmprospătarea și actualizarea cunoștințelor în domeniul securității și sănătății în muncă.

Instrucțiuni proprii de securitate a muncii:

Colecție de prevederi de securitate și sănătate în muncă elaborate de angajator, a căror sferă de aplicare și obligativitate este limitată la unitatea emitentă și care detaliază și particularizează toate reglementările din domeniul securității și sănătății muncii la condițiile concrete ale activității desfășurate de către aceasta.

Loc de muncă (abreviere L.M.):

Zonă delimitată în spațiu, în funcție de sarcina de muncă, înzestrată cu mijloace de muncă (utilaje, unelte, mijloace de transport, mobilier, etc.) și obiecte ale muncii necesare (materii prime, materiale, semifabricate, etc.), organizat în vederea realizării unei operații, lucrări sau pentru îndeplinirea unei funcții, de către unul sau mai mulți executanți cu pregătirea și îndemânarea necesare, în condiții tehnice, organizatorice și de protecție a muncii precizate.

Lucrător:

Persoana angajată de către un angajator, potrivit legii, inclusiv studentii, elevii în perioada efectuării stagiului de practică, precum și ucenicii și alți participanți la procesul de muncă, cu excepția persoanelor care prestează activități casnice.

Lucrător independent:

Orice persoană fizică autorizată care realizează o activitate profesională în mod independent și își asumă contractual față de beneficiar, antreprenor sau subantreprenor, sarcina de a realiza pe șantier lucrări pentru care este autorizat.

Lucrător de noapte:

Angajatul care efectuează în perioada nocturnă cel puțin 3 ore din timpul său zilnic de lucru, angajatul susceptibil de a efectua în perioada nocturnă o anumită parte din timpul său anual de lucru.

Lucrător expus:

Orice angajat care se găsește în întregime sau parțial în zona periculoasă.

Lucrător la videoterminale:

Angajatul care lucrează în mod curent cu un echipament cu ecran de vizualizare.

Lucrător în schimburi:

Oricare angajat al cărui program de muncă se înscrie în cadrul programului în schimburi.

Management al securității și sănătății în muncă:

Componentă a managementului general, care include structura organizatorică, activitățile de planificare, responsabilitățile, practicile, procedurile, procesele și resursele pentru elaborarea, implementarea, realizarea și revizuirea planului de securitate și sănătate în muncă.

Manager de proiect:

Orice persoană fizică sau juridică, autorizată în condițiile legii și desemnată de către beneficiar, însărcinată cu organizarea, planificarea, programarea și controlul realizării lucrărilor pe șantier, fiind responsabilă de realizarea proiectului în condițiile de calitate, costuri și termene stabilite.

Manipularea manuală a maselor:

Orice tip de transport sau susținere a unei mase de către unul ori mai mulți lucrători, inclusiv ridicarea, așezarea, împingerea, tragerea, purtarea sau deplasarea unei mase, care, datorită caracteristicilor acesteia sau condițiilor ergonomice necorespunzătoare, prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare.

Materiale igienico-sanitare:

Materialele igienico-sanitare constituie mijloace de igienă individuală utilizate pentru prevenirea îmbolnăvirilor profesionale.

Măsurare a noxelor la locul de muncă:

Acțiune de determinare a nivelului sau concentrației noxelor la locurile de muncă.

Mediu de muncă:

Componentă a sistemului de muncă formată din totalitatea condițiilor fizice, chimice, biologice și psihosociale în care executantul își desfășoară activitatea.

Microorganism:

O entitate microbiologică, celulară sau nu, capabilă a se reproduce sau transfera material genetic.

Mijloace de producție:

Totalitatea mijloacelor de muncă (clădiri, instalații, mașini, unelte, mijloace de transport, etc.) și a obiectelor muncii (materii prime, produse intermediare, etc.) utilizate în procesul de producție a bunurilor materiale.

Mijloace de protecție:

Mijloace prin intermediul cărora se realizează protecția colectivă sau individuală a angajaților împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională.

Muncă (lucru, activitate) în schimburi:

Orice mod de organizare a activității în echipă, potrivit căruia angajații sunt ocupați succesiv la un același post de muncă, potrivit unui anumit ritm, inclusiv ritm rotativ, și care poate fi de tip continuu sau discontinuu, antrenând pentru angajat necesitatea realizării unei activități în intervale orare diferite în raport cu o perioadă dată zilnică sau săptămânală.

Muncă în program de noapte (perioadă nocturnă):

Munca prestată între orele 22,00 - 06,00.

Nivel de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională:

Indicator convențional ce exprimă sintetic și cumulativ dimensiunea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională existente într-un sistem de muncă și care se determină în urma evaluării riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională.

Nivel de risc acceptabil:

Nivel de risc admis prin convențiile sociale în materie de securitate a muncii pentru desfășurarea proceselor de muncă.

Nivel de securitate a muncii:

Indicator convențional ce exprimă global starea de securitate a muncii într-un sistem de muncă, ce se poate determina indirect, prin stabilirea nivelului de risc (fiind invers proporțional cu acesta), sau direct, pe baza evaluării securității sistemului de muncă.

Nocivitate:

Proprietate a unui factor de risc de a produce efect dăunător asupra organismului uman, afectând starea de sănătate a acestuia.

Noxă:

Agent fizic, chimic sau biologic cu acțiune în mediul de muncă asupra organismului uman, dăunător sănătății; factor de risc de îmbolnăvire profesională.

Oboseală:

Efecte ale solicitării executantului, locale sau generale, nepatologice, reversibile după o recuperare corespunzătoare.

Operator:

Angajatul însărcinat cu utilizarea unui echipament tehnic.

Panou:

Semnalul care, prin combinarea unei forme geometrice, a unor culori și a unui simbol sau a unei pictograme, furnizează o indicație specifică, a cărei vizibilitate este asigurată prin iluminare de intensitate suficientă.

Panou suplimentar:

Panoul utilizat împreună cu un panou descris la lit. g), care furnizează informații suplimentare.

Pericol datorat unui agent:

Reprezintă proprietatea intrinsecă a unui agent de a afecta negativ starea de sănătate.

Pericol de accidentare și îmbolnăvire profesională:

Sursă a unei posibile leziuni sau afectări a sănătății angajaților în timpul lucrului.

Perioadă de repaus:

Orice perioadă care nu aparține timpului de muncă.

Persoană atestată:

Persoană ale cărei competențe într-un anumit domeniu au fost confirmate oficial de către un factor abilitat.

Persoană calificată:

Persoană care posedă cunoștințele și experiența necesare, atestate printr-un act emis de o autoritate competentă, pentru executarea unei lucrări și/sau practicarea unei meserii.

Persoană expusă:

Angajat care se află integral sau parțial într-o zonă periculoasă din punct de vedere al securității și sănătății în muncă.

Persoană instruită în domeniul securității și sănătății în muncă:

Persoană cu cunoștințe și deprinderi necesare pentru evitarea riscurilor de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională.

Planul de securitate și sănătate:

Este un document scris care cuprinde ansamblul de măsuri ce trebuie luate în vederea prevenirii riscurilor care pot apărea în timpul desfășurării activităților pe șantier.

Planul propriu de securitate și sănătate:

Documentul care cuprinde ansamblul de măsuri de securitate și sănătate specifice fiecărui antreprenor sau subantreprenor.

Post de lucru (muncă):

Element al structurii organizatorice a unei unități economico-sociale ce constă în ansamblul obiectivelor, sarcinilor, autorității și responsabilităților care, în mod regulat, revin spre exercitare unui component al unității (unui executant), loc pe care îl ocupă operatorul unui echipament tehnic (mașină, instalație, utilaj) pe parcursul desfășurării procesului tehnologic; un echipament poate să aibă mai multe posturi de lucru.

Prevedere de securitate și sănătate în muncă:

Indicație, dispoziție dintr-un act normativ, al cărei scop este prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale:

Ansamblu de procedee și măsuri luate sau planificate la toate stadiile de concepere, proiectare și desfășurare a proceselor de muncă, în scopul eliminării sau diminuării riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională.

Prevenire intrinsecă:

Măsură de securitate care constă în evitarea sau reducerea cât mai mult posibil pericolele, prin alegerea corespunzătoare a caracteristicilor de proiectare și limitarea expunerii la pericolele care

nu pot fi evitate sau care nu pot fi reduse suficient; aceasta se realizează prin limitarea necesității de intervenție a operatorului în zonele periculoase.

Prim ajutor:

Totalitate a acțiunilor întreprinse imediat după producerea unui accident, inclusiv de muncă, până la momentul intervenției cadrelor medicale de specialitate, cu scopul de a împiedica agravarea stării bolnavului, fie prin apariția unor complicații ce îngreunează actul terapeutic ulterior, fie printr-o evoluție nefavorabilă urmată de instalarea unor infirmități definitive sau de deces.

Proces de muncă:

Reprezintă succesiunea în timp și în spațiu a acțiunilor conjugate ale executantului și mijloacelor de producție în sistemul de muncă.

Protector:

Parte a unei mașini utilizată special pentru a asigura protecția prin intermediul unui obstacol fizic. În funcție de construcția sa, un protector poate fi denumit: carter, apărătoare, ecran, ușă, carcasă de protecție.

Protecție:

Acțiune, act de apărare sau de ocrotire (concretă) față de un pericol; ansamblu de măsuri (concrete, materializate) care protejează și rezultatul lor; dispozitiv și/sau sistem tehnic care servește la protejare.

Protecție colectivă:

Protecție prin care se previne sau se diminuează acțiunea factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională asupra a doi sau mai mulți angajați.

Protecție individuală:

Protecție prin care se previne sau se diminuează acțiunea factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională asupra unei singure persoane.

Prevenire:

Ansamblul de dispoziții sau măsuri luate ori prevăzute în toate etapele procesului de muncă, în scopul evitării sau diminuării riscurilor profesionale.

Pericol grav și iminent de accidentare:

Situația concretă, reală și actuală căreia îi lipsește doar prilejul declanșator pentru a produce un accident în orice moment.

Proiectantul lucrării:

Orice persoană fizică sau juridică competentă care, la comanda beneficiarului, elaborează documentația de proiectare.

Protecție integrată:

Modalitate de prevenire a accidentelor și bolilor profesionale constând în prevederea tuturor măsurilor de securitate și sănătate în muncă, în exclusivitate, în faza de concepție a unei tehnologii, instalații, utilaj, echipament, dispozitiv sau mașini.

Protecție intrinsecă:

Modalitate de prevenire a accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale prin măsuri de prevenire tehnice, respectiv prin acțiunea asupra formei, așezării, modului de montaj, principiului de

funcționare sau de construcție a unei instalații, utilaj, echipament, dispozitiv sau mașini, fără a adăuga elemente concepute special pentru realizarea securității și sănătății în muncă.

Raportare a bolilor profesionale:

Procedura prin care se transmit informații referitoare la bolile profesionale declarate potrivit legii la Centrul național de coordonare metodologică și informare privind bolile profesionale și la Centrul Național pentru Organizarea și Asigurarea Sistemului Informațional și Informatic în Domeniul Sănătății București.

Registrul de coordonare:

Dosarul care cuprinde ansamblul de documente redactate de către coordonatorii în materie de securitate și sănătate, informații privind evenimentele care au loc pe șantier, constatările efectuate și deciziile luate.

Reprezentant al lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor:

Persoana aleasă, selectată sau desemnată de lucrători, în conformitate cu prevederile legale, să îi reprezinte pe aceștia în ceea ce privește problemele referitoare la protecția securității și sănătății lucrătorilor în muncă.

Risc datorat agenților periculoși:

Reprezintă probabilitatea ca un agent periculos să afecteze negativ starea de sănătate în condițiile utilizării lui și/sau expunerii la acesta.

Risc de accidentare și îmbolnăvire profesională:

Combinatie între probabilitatea și gravitatea unei posibile leziuni sau afectări a sănătății într-o situație periculoasă.

Sarcină de muncă:

Totalitate a acțiunilor care trebuie efectuate de executant prin intermediul mijloacelor de producție pentru a realiza scopul sistemului de muncă.

Securitate tehnică:

Stare a echipamentelor tehnice implicate în procesul de producție în care este exclusă acțiunea factorilor de risc proprii mijloacelor de muncă asupra executantului.

Semnalizare de securitate și/sau sănătate:

Semnalizarea care se referă la un obiect, o activitate sau o situație determinată și furnizează informații ori cerințe referitoare la securitatea și/sau sănătatea la locul de muncă, printr-un panou, o culoare, un semnal luminos ori acustic, o comunicare verbală sau un gest-semnal, după caz.

Semnal de interzicere:

Semnalul prin care se interzice un comportament care ar putea atrage sau cauza un pericol.

Semnal de avertizare:

Semnalul prin care se avertizează asupra unui risc sau a unui pericol.

Semnal de obligativitate:

Semnalul prin care se indică adoptarea unui comportament specific.

Semnal de salvare sau de prim ajutor:

Semnalul prin care se dau indicații privind ieșirile de urgență, mijloacele de prim ajutor sau procedurile de salvare.

Semnal luminos:

Semnalul emis de un dispozitiv realizat din materiale transparente sau translucide, iluminate din interior ori din spate, astfel încât să se creeze o suprafață luminoasă.

Semnal acustic:

Semnalul sonor codificat, emis și difuzat de un dispozitiv realizat în acest scop, fără folosirea vocii umane sau artificiale.

Semnalare a bolilor profesionale:

Procedura prin care se indică pentru prima oară faptul că o boală ar putea fi profesională.

Serviciu intern de prevenire și protecție:

Totalitatea resurselor materiale și umane alocate pentru efectuarea activităților de prevenire și protecție în întreprindere și/sau unitate.

Servicii externe:

Persoane juridice sau fizice din afara întreprinderii/unității, abilitate să presteze servicii de protecție și prevenire în domeniul securității și sănătății în muncă, conform legii.

Șantier temporar sau mobil:

Orice șantier în care se desfășoară lucrări de construcții sau de inginerie civilă, a căror listă neexhaustivă este prevăzută în anexa nr. 1 din HG 300/2006.

Șef de șantier:

Persoana fizică desemnată de către antreprenor să conducă realizarea lucrărilor pe șantier și să urmărească realizarea acestora conform proiectului.

Subantreprenor (subcontractant):

Orice persoană fizică sau juridică care își asumă contractual față de antreprenor sarcina de a executa lucrări de construcții-montaj de specialitate, prevăzute în proiectul lucrării.

Stagiu de practică:

Instruirea cu caracter aplicativ, specifică meseriei sau specialității în care se pregătesc elevii, studenții, ucenicii, precum și șomerii în perioada de reconversie profesională.

Securitate și sănătate în muncă:

Ansamblul de activități instituționalizate având ca scop asigurarea celor mai bune condiții în desfășurarea procesului de muncă, apărarea vieții, integrității fizice și psihice, sănătății lucrătorilor și a altor persoane participante la procesul de muncă.

Sistem de muncă:

Ansamblu constituit de unul sau mai mulți executanți și mijloace de producție care, având un scop de realizat, interacționează pe baza unui circuit informațional, în anumite condiții ale mediului de muncă.

Situație periculoasă:

Orice situație în care o persoană este expusă unui sau mai multor pericole de accidentare și îmbolnăvire profesională, capabil(e) să genereze risc de accidentare și/sau îmbolnăvire.

Solicitare (a omului în muncă):

Mobilizare a funcțiilor și capacităților fizice și psihofiziologice ca efect al acțiunii cerințelor externe asupra executantului, în funcție de nivelul capacității sale de muncă.

Supraveghere a sănătății:

Supraveghere în scopul determinării stării de sănătate a unui angajat în urma expunerii la factorii de risc specifici procesului de muncă.

Timp de muncă:

Întreaga perioadă în care angajatul se află la muncă, la dispoziția angajatorului și în exercitarea activității sau a funcției sale, în conformitate cu prevederile legislative în vigoare.

Utilizare a echipamentului tehnic:

Orice activitate care implică un echipament tehnic, cum ar fi pornirea, cât și oprirea sa, funcționarea, transportarea, repararea, transformarea, întreținerea, inclusiv curățarea lui.

Valori limita de expunere:

Limitele de expunere la câmpuri electromagnetice care se bazează direct pe efectele cunoscute asupra sănătății și pe considerații biologice; respectarea acestor limite asigură protecția lucrătorilor expuși la câmpuri electromagnetice împotriva oricărui efect nociv cunoscut asupra sănătății.

Valori de declanșare a acțiunii:

Nivelul parametrilor direct măsurabili, exprimați în termeni de intensitate a câmpului electric (E), de intensitate a câmpului magnetic (H), de inducție magnetică (B) și de densitate a puterii (S), începând de la care trebuie să fie luate una sau mai multe măsuri prevăzute în prezenta hotărâre; respectarea valorilor de declanșare a acțiunii asigură respectarea valorilor limită de expunere relevante.

Vibrație transmisă sistemului mână-braț:

Vibrația mecanică, în cazul în care este transmisă sistemului uman mână-braț, care generează riscuri pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, în special afecțiuni vasculare, leziuni osoase sau articulare, afecțiuni neurologice sau musculare.

Vibrație transmisă întregului corp:

Vibrația mecanică, în cazul în care este transmisă întregului corp, care generează riscuri pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, în special lombalgie și traumatisme ale coloanei vertebrale.

Zonă de securitate:

Zonă în care este exclusă producerea accidentelor și/sau bolilor profesionale pentru executantul unei sarcini de muncă.

Zone cu risc ridicat și specific:

Acele zone din cadrul întreprinderii și/sau unității în care au fost identificate riscuri ce pot genera accidente sau boli profesionale cu consecințe grave, ireversibile, respectiv deces sau invaliditate.

Zonă periculoasă:

Spațiu în care se desfășoară o activitate periculoasă. În particular, orice zonă din interiorul și/sau împrejurul unui echipament tehnic în care o persoană este expusă unui risc pentru securitatea sau sănătatea sa.